

Quickscan flora en fauna

Nieuwaaal

Arnhem, 29 november 2018

Colofon

Titel : Quicksan flora en fauna
Subtitel : Nieuwaal

Projectnummer : 18.100
Datum : 29 november 2018

Veldonderzoek : C. Welles, T. Kooij
Auteur(s) : C. Welles

Goedgekeurd door : T. Kooij

Opdrachtgever : Agel adviseurs
Contactpersoon : Ton-Ewout van Dalen

Bezoekadres : Snelliusweg 40-18
Postcode : 6827 DH Arnhem
Telefoon : 026-2001900

info@ekoza.nl
www.ekoza.nl

Ekoza B.V. is lid van het Netwerk Groene Bureaus: www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Wettelijk kader	6
2.1 Natura 2000-gebieden	6
2.1.1 Programmatistische Aanpak Stikstof	6
2.2 Soorten	7
2.3 Houtopstanden	9
2.4 Natuurnetwerk Nederland	9
3. Gebiedsbeschrijving	11
3.1 Gebiedsbeschrijving	11
3.2 Voorgenomen ingreep	12
4. Onderzoeksmethode	13
4.1 Bronnenonderzoek	13
4.2 Veldonderzoek	13
4.3 Aeries berekening	13
4.3.1 Aanlegfase	14
4.3.2 Exploitatiefase	14
4.4 Uitwerking en rapportage	15
5. Resultaten	17
5.1 Gebiedsbescherming	17
5.1.1 Natura 2000	17
5.1.2 Aeries berekening	18
5.1.3 Natuurnetwerk Nederland	18
5.2 Soorten	20
5.2.1 Grondgebonden zoogdieren	20
5.2.2 Vleermuizen	21
5.2.3 Vogels	23
5.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen	24
5.2.5 Flora	26
5.2.6 Ongewervelden	26
5.3 Houtopstanden	27
6. Conclusies en aanbevelingen	28
6.1 Gebiedsbescherming	28
6.1.1 Natura 2000	28
6.1.2 Aeries berekening	28
6.1.3 Natuurnetwerk Nederland	28
6.2 Soortbescherming	28
6.2.1 Grondgebonden zoogdieren	29
6.2.2 Vleermuizen	29
6.2.3 Vogels	29
6.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen	29
6.2.5 Flora	29
6.2.6 Ongewervelden	30
6.3 Houtopstanden	30

Bronnen.....	31
Literatuur.....	31
Websites	31
Bijlage 1 Aeries resultaten	32

1. Inleiding

Een tuinbouwbedrijf is van plan om in Nieuwaal een nieuw kassenbedrijf te vestigen. De totale oppervlakte van de percelen bedraagt circa 17 ha. In eerste instantie gaat het om de realisatie van glasopstanden met een oppervlakte van 6 ha. Het betreft een verwarmde teelt, met aardgas gestookte verwarmingsinstallaties.

Vanuit Europese- en nationale regelgeving dient onderzocht te worden welke effecten deze ingreep heeft op beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland) en op beschermde flora en fauna.

De voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van een quickscan. Het betreft een beoordeling van de huidige en potentiële aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren op de onderzoekslocatie en de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten en gebieden. De quickscan vindt plaats op grond van bronnenonderzoek en een terreinbezoek. Tijdens het terreinbezoek is een inschatting gemaakt welke soorten voor kunnen komen en welke soorten op voorhand uit te sluiten zijn.

Deze quickscan is een momentopname en kan slechts in beperkte mate uitsluitend geven over de afwezigheid van soorten. Dit onderzoek betreft geen volledige veldinventarisatie. Mochten er effecten te verwachten zijn van de werkzaamheden op beschermde soorten die mogelijk aanwezig zijn, dan wordt een nader onderzoek geadviseerd.

In hoofdstuk 2 staat het wettelijke kader uiteengezet, waaraan getoetst dient te worden. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het onderzoeksgebied en de voorgenomen ingrepen. Hoofdstuk 4 geeft een korte beschrijving van de onderzoeksmethode. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van het onderzoek besproken. Tenslotte wordt in hoofdstuk 6 de conclusies en aanbevelingen gegeven.

2. Wettelijk kader

Sinds 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. Het bevoegd gezag komt bij de provincies te liggen. De Rijksoverheid (RVO) blijft verantwoordelijk voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij etc.

De Wet natuurbescherming is gericht op de bescherming van:

- Natura 2000-gebieden
- Soorten
- Houtopstanden

2.1 Natura 2000-gebieden

De basis voor Natura 2000 zijn de Europese Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Deze natuurbeschermingsrichtlijnen hebben naast de bescherming van specifieke flora en fauna eveneens als doel om de leefgebieden van deze soorten te behouden, te herstellen of uit te breiden.

In Nederland zijn 164 gebieden als Natura 2000-gebied aangewezen door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Door de toenmalige Minister van LNV zijn instandhoudingsdoelstellingen vastgesteld voor de Natura 2000-gebieden, deze staan vermeld in het (ontwerp-) aanwijzingsbesluit. In het (ontwerp-) aanwijzingsbesluit staan de instandhoudingsdoelstellingen voor alle habitattypen, -soorten en broedvogels die in het Natura 2000-gebied voorkomen beschreven. Daarnaast staat beschreven op welke wijze de instandhoudingsdoelstellingen te realiseren zijn. Onder “instandhouding” wordt verstaan het geheel aan maatregelen die nodig zijn ter behoud of herstel van een gunstige staat van instandhouding van de natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten.

Elke activiteit (in de wet: project of handeling) zowel binnen als buiten een Natura 2000-gebied die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen:

- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren; of
- een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen, is ingevolge artikel 2.7, tweede lid verboden. De activiteit kan slecht doorgang vinden wanneer het bevoegd gezag een vergunning verleent.

2.1.1 Programmatische Aanpak Stikstof

Op 1 juli 2015 is de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) in werking getreden. De depositie van stikstof is een van de belangrijkste belemmeringen om de Europese natuurdoelen te halen. Stikstofdepositie leidt tot vermisting en/of verzuring van de bodem. In natuurgebieden kan dit negatieve effecten hebben op de aanwezige, beschermde flora en fauna.

De PAS combineert twee manieren om de natuurdoelen van Natura 2000 zeker te stellen:

- Het blijvend laten dalen van de stikstofdepositie door het nemen van maatregelen aan de bron;
- Het uitvoeren van herstelmaatregelen voor stikstofgevoelige natuur.

De PAS bepaalt ook dat een deel van de daling van de stikstofdepositie mag worden ingezet voor nieuwe projecten of projecten waarin uitbreiding van bestaande stikstofemissie aan de orde is. Dit wordt ontwikkelingsruimte genoemd. Op deze manier blijft de stikstofdepositie dalen, terwijl er ook ruimte is voor de gewenste economische ontwikkeling.

Met de inwerkingtreding van het PAS geldt alleen nog een vergunningplicht voor activiteiten die meer dan 1 mol stikstofdepositie per hectare per jaar geven op een stikstofgevoelig Natura 2000-gebied. Bij een stikstofdepositie tussen de 0,05 mol en 1 mol N/ha/j bestaat er een meldingsplicht.

2.2 Soorten

Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren.

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes

- soorten van de Vogelrichtlijn
- soorten van de Habitatrichtlijn
- andere soorten

Vogelrichtlijnsoorten

Onder de soorten van de Vogelrichtlijn vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels. Ingevolge artikel 3.1 is het verboden om:

1. Opzettelijk vogels te doden of te vangen;
2. Opzettelijk vogelnesten, -rustplaatsen en -eieren te vernielen of te beschadigen of vogelnesten weg te nemen;
3. Eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;
4. Opzettelijk vogels te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijnsoorten

Onder de soorten van de Habitatrichtlijn vallen soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage I van het Verdrag van Bonn. In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.

Wat betreft deze soorten is het ingevolge artikel 3.5 (Bern bijl. II, Bonn bijl. I) verboden om:

1. Opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. Opzettelijk dieren te verstoren;
3. Opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen;
4. Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
5. Opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Wat betreft deze soorten is het ingevolge artikel 3.6 (Bern bijl. I en II, Bonn bijl. I) verboden om dieren of planten te verkopen, te vervoeren voor verkoop, te verhandelen, te ruilen of te koop of te ruil aan te bieden, tenzij het gaat om gefokte of gekweekte dieren of planten.

Andere soorten

Onder het beschermingsregime andere soorten vallen soorten waarvan er geen Europese verplichting tot bescherming is. Dit zijn soorten die vanuit nationaal belang extra bescherming behoeven.

De beschermde status van soorten kan per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten. In dit geval gaat het om de provincie Gelderland.

Ingevolge artikel 3.10 is het verboden om:

1. Opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
3. Opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Zorgplicht

Artikel 1.11 Wnb voorziet in een algemene verplichting voor een ieder om voldoende zorg te dragen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Het betreft bovendien niet alleen dieren en planten van soorten waarvoor de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn specifieke beschermingsmaatregelen eisen, maar alle in het wild levende dieren en planten.

De zorgplicht is als een open norm geformuleerd in het eerste lid van artikel 1.11. In het tweede lid wordt de zorgplicht iets geconcretiseerd door te bepalen dat de zorgplicht in elk geval inhoudt dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Voor de bescherming van dieren en planten van soorten waarvoor geen specifiek beschermingsregime geldt op grond van hoofdstuk 3, heeft de zorgplicht zelfstandig betekenis. Op grond van de zorgplichtbepaling moeten schadelijke handelingen in beginsel achterwege worden gelaten dan wel moeten maatregelen worden genomen om schadelijke gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen.

Jaarrond beschermde nesten

Nesten van vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van soorten in categorie 5 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn.

Categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen

2.3 Houtopstanden

De regels van de Boswet zijn grotendeels onveranderd opgenomen in de Wet natuurbescherming.

Een houtopstand is een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- a. een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- b. bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen

Ingevolge artikel 4.1 vallen buiten de bescherming houtopstanden:

- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom (voor deze wet);
- houtopstanden op erven of in tuinen
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen bedoeld als kerstbomen en niet ouder dan twintig jaar
- kweekgoed;
 - uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen,
 - beplantingen langs waterwegen, en
 - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- Het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid
 - bestaande uit een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter;
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
 -

2.4 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland werd voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd. Het doel van het Natuurnetwerk Nederland is om een samenhangend netwerk te creëren van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen. Het huidige netwerk bestaat voor het merendeel uit Natura 2000-gebieden en andere bestaande natuurgebieden. Daarnaast worden natuurgebieden uitgebreid, nieuwe natuurgebieden ontwikkeld en ecologische verbindingzones aangelegd.

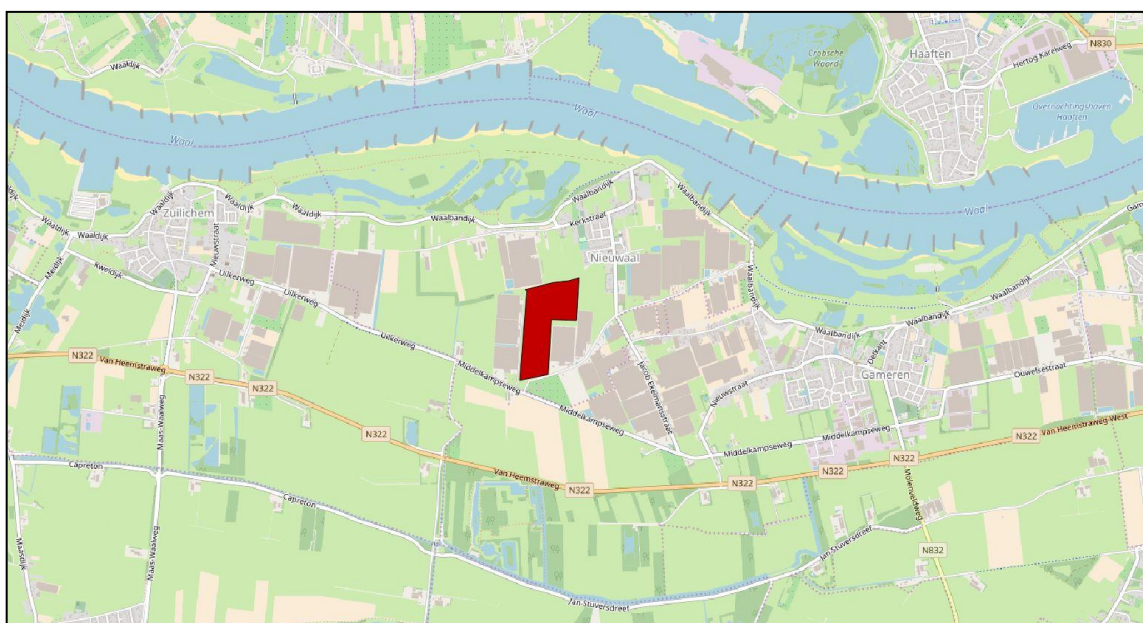
Onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland zijn Ecologische Verbindingszones (EVZ), die natuurgebieden met elkaar verbinden om het migreren van dieren en planten tussen natuurgebieden mogelijk te maken.

De provincies zijn sinds 2014 verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Binnen het Natuurnetwerk Nederland geldt de “nee, tenzij”-benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging en de uitvoering van bepaalde plannen niet mogelijk zijn als daarmee de wezenlijke kenmerken of natuurwaarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. De initiatiefnemer moet onderzoek laten verrichten, om te kunnen bepalen of de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied significant worden aangetast.

3. Gebiedsbeschrijving

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied betreft een perceel ten zuidwesten van het dorp Nieuwaal in de provincie Gelderland. Het is gelegen ten noorden van de autoweg N322 Van Heemstraweg en ten noorden van de kruising van de Middelkampseweg met de Hogeweg. Ten noorden van het perceel is de Waal te vinden met een gedeelte uiterwaarden, en ten zuiden van het perceel ligt het gebied Lieskampen. Het gebied wordt omringt door percelen met glastuinbouw of andere vormen van landbouw. In Figuur 1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1. Globale ligging van het plangebied.

Het plangebied bevat voornamelijk grasland met korte vegetatie en is daarbij gedeeltelijk begroeid met jonge maisplanten. Daarnaast zijn er over het perceel enkele sloten te vinden, net als aan de noordelijke en zuidelijk randen van het perceel. Deze sloten zijn allen langzaam stromende watergangen. Aan de randen van de graslanden en maisvelden zijn enkele andere plantsoorten te vinden, zoals smeerwortel, akkerwinde en braam. Daarbij zijn de watergangen deels begroeid met waterplanten, waaronder lisdodde en waterpest. Figuur 2 geeft een impressie van het plangebied.

Figuur 2. Impressie van het plangebied.

3.2 Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens een nieuw kassenbedrijf met verwarmde teelt te vestigen in het plangebied. De totale oppervlakte van de percelen bedraagt circa 17 hectare. De te realiseren glasopstanden zullen echter een oppervlakte van circa 6 hectare beslaan. De sloten in het perceel zullen hierdoor verdwijnen, de sloten aan de grenzen van de percelen niet.

4. Onderzoeksmethode

De quickscan bestaat uit twee delen. Voor het onderzoek is begonnen met een literatuurstudie, gevolgd door een veldonderzoek in het plangebied.

4.1 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen, is gebruik gemaakt van de gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is een databank waarin zoveel mogelijk bekende verspreidingsgegevens van soorten zijn opgenomen. Het is een koppeling van databases zoals waarnemingen.nl en telmee.nl. Hierin participeren onder andere de PGO's (particuliere gegevensverzamelende organisaties) zoals Sovon, Ravon en de Zoogdiervereniging. Voor de gegevens uit de NDFF is een zoekgebied geselecteerd rondom de te onderzoeken locatie en is gekeken naar de gegevens uit de periode vanaf 2015 tot en met 2018. De NDFF is op 14 juni 2018 geraadpleegd.

4.2 Veldonderzoek

Het plangebied is eenmaal bezocht op 20 juni 2018. Het veldwerk voor dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Er is zowel (globaal) gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een eenmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld. Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc.).

Aan de hand van literatuurgegevens en veldbezoek wordt een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde natuurwaarden en de mogelijke invloed van de werkzaamheden op deze waarden.

4.3 Aerius berekening

Gezien de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natura2000 gebied Rijntakken is het noodzakelijk om rekening te houden met het Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Met een Aerius berekening wordt getoetst of de aanlegfase en de exploitatiefase van geplande bebouwing onder de drempelwaarde van toegestane stikstofdepositie blijft, of dat er een vergunning nodig zal zijn.

Projecten kennen zowel een aanlegfase als een gebruiks- of exploitatiefase emissies. De aanlegfase en exploitatiefase mogen niet los van elkaar gezien worden. De fase met de hoogst benodigde ontwikkelingsruimte is bepalend voor de aanvraag van de ontwikkelingsruimte. Met name in infrastructurele projecten zal de aanlegfase een hogere ontwikkelingsruimte vragen dan de exploitatiefase. In dit geval gaat het niet om een infrastructureel project en wordt niet verwacht dat de aanlegfase meer ontwikkelingsruimte vraagt dan de exploitatiefase. Toch is voor beide fases een berekening uitgevoerd om te

laten zien dat de aanlegfase niet meer ontwikkelingsruimte vraagt dan de exploitatiefase. In onderstaande gegevens is uitgegaan van een worst-case scenario.

4.3.1 Aanlegfase

Uitgangspunten

In de aanlegfase is uitgegaan van stikstofuitstoot van machines die gebruikt worden bij de bouw het kassenbedrijf en aan- en afvoer van personen en materialen met auto's en vrachtwagens.

Voor de aan- en afvoer van personen en materialen is er gerekend met licht verkeer van 5 bestelbussen per dag en zwaar vrachtverkeer van 1 vrachtwagen per dag.

De machines die nodig zijn voor de bouw van het distributiecentrum en de aanleg van parkeerplaatsen rondom de bebouwing zijn een hijskraan, een lichte graafmachine, een tractor, een manitou en een rupsplatform. In *Tabel 1* zijn de machines met vermogen, bouwjaar, belasting en emissiefactor weergegeven en is het geschatte aantal uur dat de machine gebruikt zal worden benoemd.

Tabel 1. Machinegebruik aanlegfase met gegevens.

Machines	vermogen (kW)	bouwjaar	emissiefactor (kg/kWh)	belasting (%)	uren/jaar
Hijskraan	450	>2011	3,6	50	120
Lichte graafmachine	60	>2011	3,3	60	736
Tractor	200	>2011	4,0	60	1840
Manitou	100	-	2,9	60	1840
Rupsplatform	100	-	2,9	60	1656

Instellingen

De berekeningen van de stikstofdepositie zijn uitgevoerd met behulp van AERIUSCalculator 2016 voor de emissies van NO_x en NH₃. Voor het berekenen van de benodigde ontwikkelingsruimte in PAS-gebieden is gerekend met de rekeninstelling 'Wnb vergunning'. Het rekenjaar is ingesteld op 2019, uitgaande van het feit dat de bouw zal starten in 2019. Het gaat om een tijdelijk project waar de tijdsduur van 1 jaar is ingesteld. Dit is de minimale tijdsduur die kan worden ingevuld.

4.3.2 Exploitatiefase

Uitgangspunten

Bij de emissie naar de omgeving is uitgegaan van de aan- en afvoer van personen en materialen met auto's en vrachtwagens.

Voor de aan- en afvoer van personen en materialen is er gerekend met licht verkeer van 12 lichte voertuigen per dag in de vorm van personenauto's en bestelbussen, en zwaar vrachtverkeer van 2 zware voertuigen per dag waarbij het gaat om vrachtwagens.

Uitstoot van de kassen is ook meegenomen in de Aeries berekening. Hierbij is uitgegaan van 2.970.000 m³ gasverbruik door de warmtekrachtinstallatie met een vermogen van 6 MW, en van een gasverbruik van 660.000 m³ door de ketelinstallatie.

Instellingen

De berekeningen van de stikstofdepositie zijn uitgevoerd met behulp van AERIUSCalculator 2016 voor de emissies van NO_x en NH₃. Voor het berekenen van de benodigde ontwikkelingsruimte in PAS-gebieden is gerekend met de rekeninstelling 'Wnb vergunning'. Aangezien er aangenomen is dat de bouw van het distributiecentrum in 2019 zal plaatsvinden is voor de inwerkstelling van het bedrijf het rekenjaar ook op ingesteld 2019.

4.4 Uitwerking en rapportage

In voorliggende rapportage komen de volgende onderdelen aan bod:

Oriëntatiefase toets gebiedsbescherming

Voorliggend onderzoek beschrijft de oriëntatiefase van de toetsing aan de Wet natuurbescherming.

In een oriënterend onderzoek worden o.a. de onderstaande vragen beantwoord:

1. Ligt de ingreeplocatie in de nabijheid van een Natura 2000-gebied en binnen de invloedssfeer van de ingreeplocatie, zodat externe en/of cumulatieve effecten te verwachten zijn.
2. Wat zijn de mogelijke negatieve en/of positieve effecten van de voorgenomen ingrepen op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied in kwestie.
3. Kunnen deze effecten:
 - a. verstorend zijn voor kwalificerende soorten
 - b. leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de kwalificerende habitats
 - c. significant negatief zijn voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen

Hieruit volgt of er een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming is vereist. Het wel of niet afgeven van een vergunning wordt beoordeeld door middel van een verstorings- of verslechteringstoets of een passende beoordeling.

Natuurnetwerk Nederland

Door middel van een literatuurstudie wordt bekeken of de werkzaamheden in Natuurnetwerk Nederland plaatsvinden. Is dit het geval dan zal worden bepaald of de wezenlijke kenmerken en waarden van het betreffende gebied significant worden aangetast, en of compensatie noodzakelijk is.

Toetsing soortbescherming

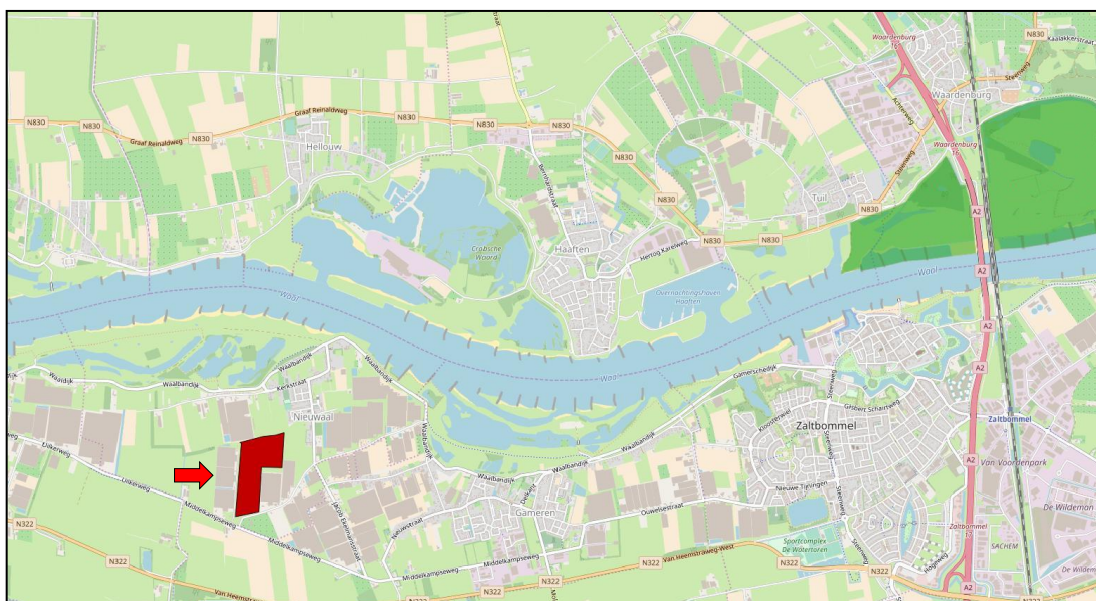
Onderzocht wordt of de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming worden overtreden, een ontheffing noodzakelijk is en of daaruit voortvloeiende verplichtingen in de vorm van mitigatie of compensatie noodzakelijk zijn. Hierbij is onderscheid gemaakt in Habitatrichtlijnsoorten, andere soorten en vrijgestelde soorten.

5. Resultaten

5.1 Gebiedsbescherming

5.1.1 Natura 2000

Het plangebied ligt op 7,9 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken. Het betreft het deelgebied 'Uiterwaarden Waal'.

Figuur 3. Ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000-gebied Rijntakken.

Rijntakken is een langgerekt natuurgebied wat uiterwaarden langs de Waal, IJssel en Nederrijn beslaat. Moerasvogels en kamsalamanders komen voor in de oude nevengeulen langs de rivieren en ook de bever is in het gebied te vinden. Ook is er bloemrijk grasland aanwezig op de natuurlijke oeverwallen. Het gebied is aangewezen tot Natura 2000-gebied om de bijzondere natuur van de Rijntakken te behouden en versterken.

Het deelgebied 'Uiterwaarden Waal' omvat het winterbed van de Waal en daarmee alle uiterwaardgebieden aan de noord- en de zuidoever van de Waal van Nijmegen tot aan Zaltbommel. De rivier is een dynamisch systeem, een samenspel tussen natuurlijke processen en menselijk ingrijpen. Het is de meest dynamische riviervak van het Rijnsysteem. Wanneer er hoog water is wordt het landschap gevormd door de rivier, door erosie en sedimentatie. De reliëfrijke uiterwaarden bestaan voornamelijk uit graslanden, enkele akkers, bosjes, bomenrijen, moerasgebiedjes en geïsoleerde oude riviervakken (strangen en geulen). Daarnaast zijn er enkele grote plassen, oude riviermeanders, aangrenzende oeverlanden en stroomruggen te vinden. Deze uiterwaarden bevatten soortenrijke glanshaverhooilanden, stroomdalgraslanden en open water, waar deels verlanding plaatsvindt.

Effectenbeoordeling

Het plangebied ligt op grote afstand (7,9 kilometer) afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken. De werkzaamheden zullen geen fysieke schade aanrichten aan een van de habitattypen. Binnen het plangebied zal zich een nieuw kassenbedrijf van 6 hectare vestigen en gaan functioneren. Het bedrijf betreft een glasopstand waar tijdens het functioneren vrachtwagens, bestelbussen en personenauto's gebruikt zullen worden. De stikstofdepositie van dit terrein zal verhoogd worden. Met behulp van een Aerius berekening wordt getoetst of het kassenbedrijf de drempelwaarde van natura 2000-gebied Rijntakken zal overschrijden, en of er een vergunning nodig zal zijn om deze activiteiten uit te voeren.

5.1.2 Aerius berekening

Aanlegfase

De bouw van het kassenbedrijf gebruikmakende van een hijskraan, lichte graafmachine, tractor, manitou, rupsplatform, bestelbussen en vrachtwagens geven geen resultaten. Dit betekent dat er geen natuurgebieden zijn met reken resultaten die hoger zijn dan de drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jaar.

De berekeningen gemaakt met de Aerius calculator zijn opgenomen in bijlage 1.

Exploitatiefase

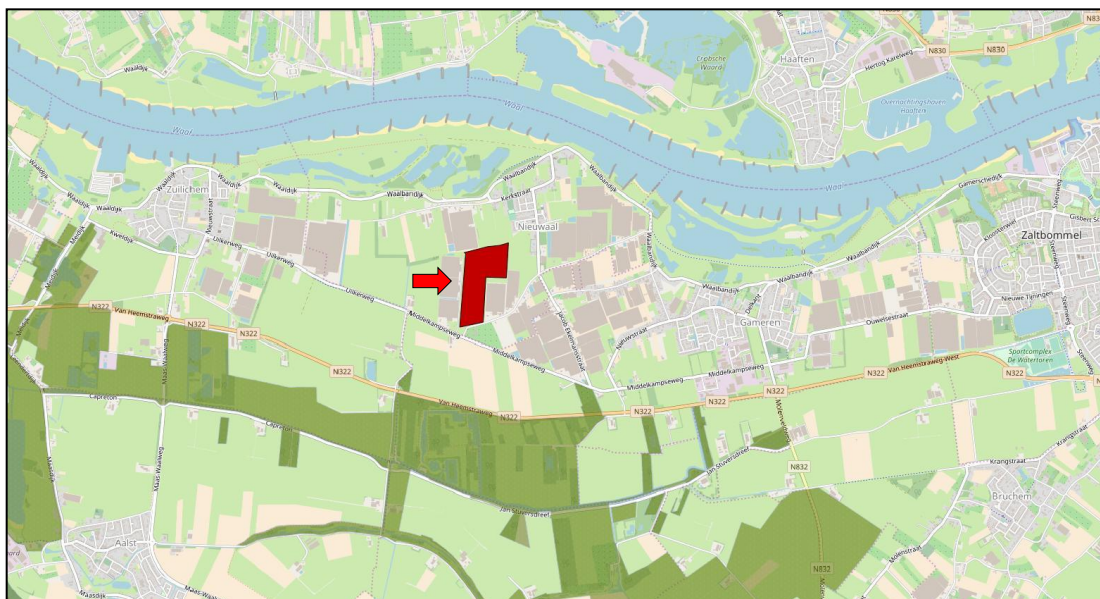
De verkeersbewegingen van personenauto's, bestelbussen en vrachtwagens en de verwarming van de kassen welke nodig zijn voor het functionerende kassenbedrijf geven geen resultaten. Dit betekent dat er geen natuurgebieden zijn met reken resultaten die hoger dan de drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jaar zijn.

De berekeningen gemaakt met de Aerius calculator zijn opgenomen in bijlage 1.

5.1.3 Natuurnetwerk Nederland

Bij toetsing van de ingreep aan het NNN zijn de 'Spelregels EHS' van toepassing, een uitwerking van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en een door Rijk, provincies en maatschappelijke organisaties gezamenlijk opgesteld beleidskader. Provincies hebben de Spelregels laten doorwerken in hun eigen ruimtelijk beleid. Het compensatiebeginsel voor de EHS is het sluitstuk van het 'nee, tenzij' beschermingsregime. Volgens dat regime zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen in de EHS met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang én het ontbreken van reële alternatieven. De hoofdlijnen van de regels voor de bescherming en compensatie van de EHS zijn juridisch verankerd in de uitbreiding van het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke ordening (Barro, voorheen AMvB Ruimte), die op 1 oktober 2012 in werking is getreden (bekendmaking inhoud Stb. 2012, 388; bekendmaking inwerkingtreding Stb. 2012, 434).

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Figuur 4. Ligging van het plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

Het plangebied ligt op ca. 690 meter van het Natuurnetwerk Nederland (Figuur 4). Dit betreft het Gelders Natuurnetwerk. De provincie heeft geen doelstellingen voor gebieden die buiten het Natuurnetwerk Nederland liggen. Ruimtelijke ontwikkelingen die geen significant negatief effect hebben op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Nederland mogen plaatsvinden.

In het Natuurnetwerk Nederland heeft de provincie de volgende doelstellingen:

- het herstel en behoudt van de rijkdom aan soorten, de biodiversiteit. Hiervoor moeten natuurgebieden worden uitgebreid, verbeterd, en met elkaar worden verbonden, waardoor een netwerk ontstaat. Dit netwerk moet functioneren in ruimte en tijd, waardoor planten en dieren een duurzame, robuuste en klimaatbestendige leefomgeving krijgen;
- het bieden van ruimte aan de groeiende behoefte aan rust en ruimte. Hierdoor kunnen inwoners en bezoekers de natuur beleven en het draagvlak voor natuurbeleid waarborgen.

De effectenbeoordeling

Het plangebied bevindt zich op ca. 690 meter van het Natuurnetwerk Nederland. Op de locatie zal plangebied zal zich een nieuw kassenbedrijf van 6 hectare vestigen en gaan functioneren. De provincie heeft geen doelstellingen voor gebieden die buiten het Natuurnetwerk Nederland liggen. Deze werkzaamheden tasten de kernkwaliteiten niet aan en passen binnen het beleid van het Natuurnetwerk Nederland, provincie Gelderland. Het afwegingskader EHS hoeft niet te worden doorlopen.

5.2 Soorten

Er is een bronnenonderzoek verricht naar de aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied. Door middel van het veldbezoek is een inschatting gemaakt van de te verwachte beschermde soorten in het plangebied.

Daarna is onderzocht welke effecten de werkzaamheden kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten.

5.2.1 Grondgebonden zoogdieren

Bronnenonderzoek

Een aantal grondgebonden zoogdieren zijn in het plangebied of in de omgeving van het plangebied waargenomen volgens de NDFF. De NDFF geeft slechts een indicatie van de waarnemingen. Andere soorten kunnen mogelijk ook nog in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het veldonderzoek wordt bekeken of ook andere soorten verwacht kunnen worden binnen het plangebied. Tabel 2 geeft een overzicht van deze soorten volgens de NDFF.

Tabel 2. Overzicht van waargenomen grondgebonden zoogdieren in het plangebied of in de nabije omgeving volgens de NDFF.

Soort	Beschermingsstatus		
	Habitatrichtlijnsoort	andere soorten	vrijgestelde soorten
bunzing			x
egel			x

De bunzing is waargenomen bij de Jacob Eckelmanstraat, ongeveer 530 meter ten oosten van de planlocatie. De waarnemingen van de egel betreffen waarnemingen bij de Waalbanddijk, ongeveer 800 meter ten noorden van de planlocatie, en bij de Jacob Eckelmanstraat op ongeveer 550 meter noordoostelijk van de planlocatie.

Tevens ligt het plangebied in het verspreidingsgebied van de bever, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos, waterspitsmuis en woelrat. Hierbij geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling voor haas, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos en woelrat.

Veldonderzoek

Het plangebied bestaat uit grasland met korte vegetatie, jonge maisplanten en sloten. Tijdens het veldbezoek is een haas waargenomen. Grondgebonden zoogdieren als algemene muizensoorten, konijn en mol kunnen voorkomen op de locatie. Voor konijn zijn geen sporen gevonden, wel zijn er molshopen en muizenholen waargenomen. Daarbij is een enkele keer het geluid van een muis waargenomen. Onduidelijk is over welke soort het gaat.

Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor het voorkomen van egel, deze soort kan dan ook uitgesloten worden. De bunzing zou gebruik kunnen maken van het plangebied om te foerageren, maar zal hier geen vaste rust- of verblijfplaatsen hebben. De soort heeft een

sterke voorkeur voor kleinschalig en structuurrijke landschappen met wateren of hoge grondwaterstand. De bunzing komt voor in landschappen als landgoederen: terreinen met een afwisseling van sloten en greppels, weilanden, akkers, houtwallen en bosschages. Ook in stadsranden kan de soort verwacht worden, waar de bunzing onder andere rondom boerderijen voorkomt. Het gebied biedt onvoldoende dekkingsmogelijkheden voor de soort, zeker omdat er vaker per jaar gemaaid wordt of gewas geoogst wordt. Er is dus geen permanente dekking aanwezig. Dekkingsmogelijkheden zijn elders wel te vinden, in en rondom schuren en boerderijen. Het plangebied zal geen belangrijk foerageergebied betreffen aangezien er veel vergelijkbaar gebied in de omgeving te vinden is. Verlies van functioneel leefgebied is uit te sluiten: er zal geen verlies van belangrijke foerageergebieden of van vaste rust- en verblijfplaatsen veroorzaakt worden.

Het gebied is ongeschikt gevonden voor de bever, ree, rosse woelmuis, waterspitsmuis en woelrat. De bever geeft een voorkeur aan grotere watergangen als beken, rivieren en meren, omringt door broekbossen met bomen als wilg en es. De aanwezigheid van bossen op de oevers is een vereiste. Op de locatie zijn zowel geen bossen als grotere watergangen te vinden, wat het ongeschikt maakt voor de bever. Voor het ree is weinig schuilmogelijkheid, en daarbij heeft de ree een voorkeur voor bosranden, welke tevens ontbreken op de locatie. Rosse woelmuis leeft bij voorkeur in loof- en gemengd bos met daaronder een struik- of kruid laag. Ook leeft hij in houtwallen, heggen, bosranden en parken. De onderzoekslocatie voldoet niet aan deze voorkeuren. De waterspitsmuis komt voor langs schoon, niet te voedselrijk water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. De oevers van aanwezige sloten worden (deels) gemaaid. Daarbij zijn aanwezige waterplanten als waterpest, fonteinkruid, waterkroos en lisdodde indicatoren voor vervuild en voedselrijk water. Om deze reden kan ook de waterspitsmuis uitgesloten worden. Ook de woelrat heeft een voorkeur voor schoon water en begroeide oevers met meerdere vegetatielagen, waardoor ook deze soort uitgesloten kan worden.

Effectenbeoordeling

De voorgenomen werkzaamheden zullen geen negatief effect opleveren voor grondgebonden zoogdieren. Voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen en (essentieel) foerageergebied van streng beschermde grondgebonden zoogdieren zijn in het plangebied niet aanwezig of worden niet verminderd. Er dient wel rekening gehouden te worden met de zorgplicht voor soorten waarvoor een vrijstelling geldt, zoals haas en veldmuis. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

5.2.2 Vleermuizen

Vleermuizen vallen onder het beschermingsregime van de habitatrichtlijnsoorten. Verblijfplaatsen (kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven) en essentiële vliegroutes en foerageergebieden van deze soorten zijn beschermd.

Bronnenonderzoek

Er is één soort vleermuis in de omgeving waargenomen volgens de NDFF. Niet alle waarnemingen zijn opgenomen in of doorgegeven aan de NDFF. De NDFF geeft slechts een indicatie van de waarnemingen. Andere soorten kunnen mogelijk ook nog in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het veldonderzoek wordt bekeken of ook andere soorten verwacht kunnen worden binnen het plangebied. De vleermuiswaarnemingen in en rond het plangebied betreft de gewone dwergvleermuis. Deze soort is waargenomen bij de waalbanddijk, ongeveer 800 meter ten noorden van de planlocatie.

Daarnaast ligt het plangebied in het verspreidingsgebied van de gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis.

Veldonderzoek

Verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen zich bevinden in gebouwen of bomen. In bomen bevinden vleermuizen zich in holtes, spleten of achter loshangend boomschors. In gebouwen kunnen vleermuizen zich onder andere bevinden in de spouw, onder dakpannen, achter boeiboorden en op zolders.

Op de locatie ontbreken bomen of gebouwen waar vleermuizen in kunnen verblijven. Ook de naastgelegen glasopstand is ongeschikt bevonden als vleermuisverblijf, aangezien dergelijke bebouwing geen mogelijkheden in de vorm van kleine ruimtes biedt voor vleermuizen om tussen te kruipen.

Niet alleen verblijfplaatsen van vleermuizen, maar ook essentiële vliegroutes zijn beschermd. Vleermuizen zijn plaats trouw en maken vaak jaren achter elkaar gebruik van hetzelfde netwerk aan verblijfplaatsen. De meeste soorten maken ook gebruik van min of meer vaste vliegroutes tussen hun verblijfplaats en het jachtgebied. Indien er geen alternatieven zijn is de vliegroute van essentieel belang voor een kolonie. Als de dieren niet meer zonder verstoring van hun verblijfplaats bij hun jachtgebied kunnen komen zullen ze moeten verhuizen. Om deze reden zijn essentiële vliegroutes van vleermuizen beschermd. Lijnvormige landschapselementen die als vliegroute kunnen dienen zijn bijvoorbeeld bomenrijen of watergangen. Bomenrijen en watergangen die als vliegroute kunnen dienen zijn in het plangebied niet aanwezig. De aanwezige sloten zijn te smal, en betreffen te weinig begroeiing om geschikt te zijn als vliegroute.

Ook essentieel foerageergebied van vleermuizen is beschermd. Het plangebied zelf biedt weinig geschikt gebied om te foerageren, omdat het een open weide betreft en geen beschutting te vinden is voor de vleermuizen.

Effectenbeoordeling

Het plangebied biedt geen geschikte mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen, omdat bomen en gebouwen ontbreken en de naastgelegen glasopstand geen verblijfsmogelijkheden biedt. Essentieel foerageergebied is niet aanwezig binnen het plangebied, omdat de onderzoekslocatie hier te open voor is en er te weinig beschutting

voor foeragerende vleermuizen aanwezig is. Lijnvormige landschapselementen zijn niet aanwezig binnen het plangebied, waardoor een negatief effect op een essentiële vliegroute van vleermuizen is uitgesloten.

5.2.3 Vogels

Voor het broedseizoen van vogels is geen standaardperiode. Dit omdat het broedseizoen van soort tot soort en van jaar tot jaar kan verschillen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode van 15 maart tot 15 juli worden aangehouden.

Daarnaast is het nest van enkele vogelsoorten jaarrond beschermd.

Bronnenonderzoek

In de omgeving van de planlocatie ligt bebouwd gebied, weiland en uiterwaarden met bosgebied waardoor een grote verscheidenheid aan vogelsoorten in de omgeving voorkomen. In Tabel 3 zijn de vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest die zijn waargenomen in of in omgeving van het plangebied volgens de NDFF. De NDFF geeft slechts een indicatie van de waarnemingen. Andere soorten kunnen mogelijk ook nog in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het veldonderzoek wordt bekeken of ook andere soorten verwacht kunnen worden binnen het plangebied. Alle vogelsoorten behoren tot de Vogelrichtlijn.

Tabel 3. Overzicht van vogels met jaarrond beschermde nesten die zijn waargenomen in het plangebied of omgeving.

Soort	Beschermingsstatus
	jaarrond beschermde nesten
blauwe reiger	5
boerenwaluw	5
boomkruiper	5
buizerd	4
ekster	5
gierzwaluw	2
groene specht	5
grote bonte specht	5
huismus	2
huiswaluw	5
oeverwaluw	5
ooievaar	3
pimpelmees	5
roek	2
sperwer	4
spreeuw	5
torenvalk	5
zwarte kraai	5

Veruit de meeste van deze soorten zijn uitsluitend waargenomen in het uiterwaarden gebied ten noorden van de waalbanddijk. De boerenwaluw, ekster, ooievaar, roek, spreeuw en zwarte kraai zijn dichterbij of op de grens van het plangebied waargenomen.

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek zijn een aantal vogels gehoord en gezien, namelijk kievit, scholekster, groenling, kleine karekiet, visdief, kauw, spreeuw, kuifeend, blauwe reiger en huiszwaluw. Er is geen bebouwing aanwezig, waardoor nesten van gebouw bewonende soorten, zoals huismus, huiszwaluw en gierzwaluw kunnen worden uitgesloten. Ook in de naastgelegen glasopstand zijn deze soorten niet te verwachten vanwege het ontbreken van nestelmogelijkheden. Nesten van boom bewonende soorten zijn tevens niet te verwachten in het plangebied, gezien de afwezigheid van bomen. Aan de randen van het perceel in het groen van de watergangen kunnen algemene broedvogels nestelen, waaronder de kleine karekiet en kuifeend. Het grasland en de maisvelden zijn wel geschikt als broedlocatie voor de kievit en scholekster. Kievit en scholekster maken nesten op de grond en hebben niet veel meer nodig dan een kuiltje en wat stenen, takjes en veren.

Effectenbeoordeling

In het grasland kunnen de kievit en scholekster in het broedseizoen broeden. Daarbij kunnen algemene broedvogels nestelen aan de randen van het perceel in het groen van de watergangen. Actieve nesten mogen niet aangetast worden in broedtijd. De werkzaamheden dienen hierdoor buiten het broedseizoen (half maart tot half juli) plaats te vinden om te voorkomen dat vogels die zich genesteld hebben verstoord worden. Om te voorkomen dat vogels het komende broedseizoen in het grasland op de onderzoekslocatie gaan broeden wordt geadviseerd om het gras kort te houden. Indien de werkzaamheden voor de bouw van het kassenbedrijf niet voor het broedseizoen plaats kunnen vinden, moet het perceel voor verwijdering onderzocht worden op aanwezigheid van actieve nesten.

5.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Bronnenonderzoek

In Tabel 4 is een overzicht weergegeven van de waargenomen beschermde amfibieën, reptielen en vissen in het plangebied of in de omgeving van het plangebied volgens de NDFF. Niet alle waarnemingen zijn opgenomen in of doorgegeven aan de NDFF. De NDFF geeft slechts een indicatie van de waarnemingen. Andere soorten kunnen mogelijk ook nog in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het veldonderzoek wordt bekeken of ook andere soorten verwacht kunnen worden binnen het plangebied.

Tabel 4. Overzicht van waargenomen reptielen, amfibieën en vissen in of nabij het plangebied.

Soort	Beschermingsstatus		
	Habitat-richtlijnsoort	andere soorten	vrijgestelde soorten
Kleine watersalamander			x
Gewone pad			x
Grote modderkruiper		x	
Rugstreeppad	x		

De rugstreeppad is uitsluitend in het uiterwaardengebied ten noorden van de waalbanddijk waargenomen, op een afstand van ongeveer 900 meter ten noorden van het plangebied. De gewone pad en kleine watersalamander zijn eveneens uitsluitend in het uiterwaardengebied ten noorden van de waalbanddijk waargenomen. De grote modderkruiper is waargenomen in sloten op een afstand van ongeveer 2,1 kilometer ten westen van de onderzoekslocatie.

Daarnaast ligt het plangebied in het verspreidingsgebied van bruine kikker, heikikker, kamsalamander en levendbarende hagedis.

In de provincie Gelderland geldt een vrijstelling voor bruine kikker en levendbarende hagedis.

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek is met een schepnet onderzoek gedaan in de sloten van de onderzoekslocatie. Hierbij zijn enkele amfibieën en vissoorten in de watergangen waargenomen, het gaat hier om groene kikker (larf en volwassen exemplaar), kleine watersalamander (larf), kleine modderkruiper en stekelbaars. Het oppervlaktewater is geschikt als voortplantingswater voor beschermde amfibieën en vissen: gewone pad, bruine kikker, kleine watersalamander en grote modderkruiper zijn hier te verwachten. Gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander zijn echter vrijgesteld in de provincie Gelderland. Ook andere amfibieënsoorten waarvoor een vrijstelling geldt zouden aanwezig kunnen zijn in het plangebied. Het gebied lijkt echter ongeschikt te zijn voor de rugstreeppad, heikikker en kamsalamander. De rugstreeppad is afhankelijk van snel opwarmende, ondiepe wateren en maken daarbij vaak gebruik van tijdelijke poeltjes en plassen, sloten en vennen. De aanwezige sloten zijn de diep voor de soort en zullen niet snel genoeg opwarmen. Daarbij gaat het om permanente sloten. De heikikker wordt nauwelijks aangetroffen in te intensief gebruikt agrarisch landschap en is daarbij bij uitstek een vennensoort. De kamsalamander wordt aangetroffen in bosrijk landschap met houtwallen of struweel, en heeft een voorkeur voor kleinschaligheid in de directe omgeving van het voortplantingswater. In de onderzoekslocatie is geen bos, houtwal of struweel te vinden. Het oppervlaktewater is wel geschikt voor de grote modderkruiper. Er is een voldoende dikke laag modder te vinden en daarbij bevatten de watergangen veel waterplanten.

Tijdens het veldbezoek is een inschatting gemaakt over het gebruik van het plangebied door reptielen. Het plangebied biedt weinig geschikt leefgebied (structuurrijke vegetatie, zanderige plekken) voor beschermde soorten en deze worden dan ook niet verwacht.

Effectenbeoordeling

Zwaar beschermde vissen, reptielen en amfibieënsoorten stellen kritische eisen aan hun leefomgeving. Het oppervlaktewater is geschikt als leefgebied voor beschermde vissen, waarbij het gaat om de grote modderkruiper. Onderzoek zal moeten uitwijzen deze soort in het oppervlakte water aanwezig is. Amfibieënsoorten waarvoor een vrijstelling geldt, zoals gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander kunnen mogelijk voorkomen binnen het plangebied. Hiervoor moet rekening gehouden worden met de zorgplicht.

5.2.5 Flora

Bronnenonderzoek

Volgens de NDFF zijn er in het plangebied of de naaste omgeving geen beschermde plantsoorten waargenomen. Niet alle waarnemingen zijn opgenomen in of doorgegeven aan de NDFF. De NDFF geeft slechts een indicatie van de waarnemingen. Andere soorten kunnen mogelijk ook nog in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het veldonderzoek wordt bekeken of ook andere soorten verwacht kunnen worden binnen het plangebied.

Wel ligt het plangebied in het verspreidingsgebied van dreps, glad biggenkruid, grote leeuwenklauw, kleine wolfsmelk, korensla en wilde averuit.

Veldonderzoek

Tijdens het veldonderzoek zijn enkele algemene plantsoorten waargenomen als kattenstaart, lisdodde, wikke, smeerwortel, valeriaan, braam, heermoes en brandnetel. Deze soorten zijn allen aangetroffen langs de randen van de sloten, graslanden en maisvelden.

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de bloeitijd van beschermde plantensoorten. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten waargenomen en deze zijn ook niet te verwachten. De onderzoekslocatie biedt geen mogelijkheden voor beschermde soorten.

Effectenbeoordeling

De meeste beschermde planten zijn zeer kritisch ten aanzien van hun standplaats. Beschermde planten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Gezien de aard van het plangebied en de soortensamenstelling van de aanwezige flora worden beschermde planten hier ook niet verwacht.

5.2.6 Ongewervelden

Bronnenonderzoek

Volgens de NDFF zijn er in het plangebied of de naaste omgeving geen beschermde ongewervelden waargenomen. Niet alle waarnemingen zijn opgenomen in of doorgegeven aan de NDFF. De NDFF geeft slechts een indicatie van de waarnemingen. Andere soorten kunnen mogelijk ook nog in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het veldonderzoek wordt bekeken of ook andere soorten verwacht kunnen worden binnen het plangebied.

Het plangebied ligt echter wel in het verspreidingsgebied van de rivierrombout.

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek is een inschatting gemaakt op het voorkomen van beschermde ongewervelden in het plangebied. Iedere soort is afhankelijk van een bepaald habitat met bepaalde waardplanten. Deze habitats zijn in het plangebied niet aanwezig. Ook de rivierrombout is niet te verwachten in het plangebied, omdat de soort te vinden is langs

rivieren en grote beken, vooral op plaatsen waar zand of slib is afgezet. De sloten in het plangebied voldoen hier niet aan.

Effectenbeoordeling

Er zijn geen negatieve effecten te verwachten op beschermde ongewervelden.

5.3 Houtopstanden

Er zijn geen bomen aanwezig binnen het plangebied. Houtopstanden zijn daarom niet van toepassing.

6. Conclusies en aanbevelingen

Aan de hand van het voorgaande kan een aantal conclusies worden getrokken en worden aanbevelingen gegeven voor de te nemen vervolgstappen.

6.1 Gebiedsbescherming

6.1.1 Natura 2000

Het plangebied ligt op grote afstand (7,9 kilometer) afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken. De werkzaamheden zullen geen fysieke schade aanrichten aan een van de habitattypen. Binnen het plangebied zal zich een kassenbedrijf vestigen en gaan functioneren. Het bedrijf betreft een glasopstand van 6 hectare, waar personenauto's, bestelbussen en vrachtwagens gebruikt zullen worden. De stikstofdepositie van dit terrein zal verhoogd worden. Gezien de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natura 2000-gebied Rijntakken is het noodzakelijk om rekening te houden met het Programmatische Aanpak Stikstof (PAS).

6.1.2 Aerius berekening

Aanlegfase

De bouw van het kassenbedrijf geven geen resultaten. Dit betekent dat er geen natuurgebieden zijn met reken resultaten die hoger zijn dan de drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jaar. Er geldt geen vergunnings- of meldingsplicht voor de aanlegfase.

Exploitatiefase

De verkeersbewegingen van personenauto's, bestelbussen en vrachtwagens, ten samen met de stikstofuitstoot van de bebouwing zelf geven geen resultaten. Dit betekent dat er geen natuurgebieden zijn met reken resultaten die hoger dan de drempelwaarde zijn. Er geldt geen vergunnings- of meldingsplicht voor de exploitatiefase.

Omdat de aanlegfase en de exploitatiefase niet los van elkaar gezien mogen worden, geldt de fase met de hoogste stikstofuitstoot. Beide fases hebben reken resultaten lager dan de drempelwaarde, waardoor er geen vergunnings- of meldingsplicht voor het project nodig is. Voor de bouw en het gebruik van het kassenbedrijf geldt dus geen vergunnings- of meldingsplicht.

6.1.3 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt buiten de grenzen van Natuurnetwerk Nederland, waardoor er geen effecten op de kernkwaliteiten van het gebied zijn. Het afwegingskader EHS hoeft niet te worden doorlopen.

6.2 Soortbescherming

De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Niet alleen de instandhouding van verblijfplaatsen is van belang, maar

ook de instandhouding van het leefgebied. Te allen tijde dient men de zorgplicht in acht te nemen. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moet worden voorkomen. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet.

6.2.1 Grondgebonden zoogdieren

De voorgenomen werkzaamheden zullen geen negatief effect opleveren voor grondgebonden zoogdieren. Voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen en (essentieel) foerageergebied van streng beschermde grondgebonden zoogdieren zijn in het plangebied niet aanwezig of worden niet verminderd. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

6.2.2 Vleermuizen

Het plangebied biedt geen geschikte mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen, omdat bomen en gebouwen ontbreken en de naastgelegen glasopstand geen verblijfsmogelijkheden biedt. Essentieel foerageergebied is niet aanwezig binnen het plangebied, omdat de onderzoekslocatie hier te open voor is en er te weinig beschutting voor foeragerende vleermuizen aanwezig is. Geschikte lijnvormige landschapselementen zijn niet aanwezig binnen het plangebied. De aanwezige sloten zijn te smal, en betreffen te weinig begroeiing om geschikt te zijn als vliegroute. Een negatief effect op een essentiële vliegroute van vleermuizen is daarom uitgesloten.

6.2.3 Vogels

In het grasland kunnen de kievit en scholekster in het broedseizoen broeden. Daarbij kunnen algemene broedvogels nestelen aan de randen van het perceel in het groen van de watergangen. Actieve nesten mogen niet aangetast worden in broedtijd. De werkzaamheden dienen hierdoor voor het broedseizoen (half maart) plaats te vinden om te voorkomen dat vogels zich nestelen. Daarbij wordt geadviseerd om het gras kort te houden, om te voorkomen dat vogels zich gaan nestelen in het grasland. Indien de werkzaamheden voor de bouw van het kassenbedrijf niet voor het broedseizoen plaats kunnen vinden, moet het perceel voor verwijdering onderzocht worden op aanwezigheid van actieve nesten.

6.2.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Het oppervlaktewater is geschikt als voortplantingswater voor beschermde vissen, het gaat hierbij om de grote modderkruiper. Onderzoek zal moeten uitwijzen of deze soort daadwerkelijk voorkomt in het oppervlaktewater en of een ontheffing in het kader Wet natuurbescherming nodig is. Amfibieënsoorten waarvoor een vrijstelling geldt kunnen mogelijk voorkomen binnen het plangebied.

6.2.5 Flora

In het plangebied zijn geen beschermde planten waargenomen of te verwachten. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

6.2.6 Ongewervelden

In het plangebied worden geen beschermde ongewervelden verwacht. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

6.3 Houtopstanden

Er zijn geen bomen aanwezig binnen het plangebied. Houtopstanden zijn daarom niet van toepassing.

Bronnen

Literatuur

- Bos, F., Bosveld, M., Groenendijk, D., Swaay, van C. & Wynhoff, I., De Vlinderstichting 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea. - Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland.
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Kanter & J.C. Buys 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12: 1-432.
- Creemers., R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, EIS - Nederland, Leiden.
- Kapteyn, K. 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co, Haarlem.
- Limpens, H., Mosterd, K. & Bongers, W. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV, Utrecht.
- Ministeries van LNV en VROM en de provincies, 2006. Spelregels EHS, Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- TNO (2009). Emissiemodel Mobiele Machines gebaseerd op machineverkoop in combinatie met brandstof Afzet (EMMA).

Websites

- <http://www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=1c5de9624b42440b8e1af80c25add9c5>
- <https://monitor.aerius.nl/monitor/>
- <https://www.aerius.nl/nl/factsheets/bronkenmerken-sectoren-gcngdn/17-03-2017>
- www.eis-nederland.nl
- www.floron.nl
- www.google.nl/maps
- www.ndff.nl
- www.ravon.nl
- www.sovon.nl
- www.synbiosys.alterra.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Aeries resultaten